

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu: Historia Europy Wschodniej i Azji po 1917 r.
2. Kod przedmiotu: 18-HEWpo17-24Wsch2
3. Rodzaj zajęć: obowiązkowy
4. Kierunek studiów: Wschodoznawstwo
5. Poziom studiów: I stopień
6. Profil studiów: ogólnoakademicki
7. Rok studiów: I rok
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin: 30 godzin wykładów
9. Liczba punktów ECTS: 2
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: dr Bartłomiej Garczyk, garczyk@amu.edu.pl, prof. UAM Marek Figura, mfigura@amu.edu.pl, marek.figura@amu.edu.pl prof. dr hab. Grzegorz Błaszczuk grzegorz.blaszczuk@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu: Celem zajęć jest przedstawienie studentom węzłowych zagadnień z historii krajów byłego ZSRR, ze szczególnym uwzględnieniem procesów podziałów politycznych, procesów budowy nowoczesnej tożsamości narodów ZSRR, szczególnej roli Federacji Rosyjskiej, poszukiwania miejsca w globalizującym się świecie przez byłe republiki radzieckie, oraz procesy integracyjne i dezintegracyjne na tym terytorium.
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): ni
3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
HOP_1	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia z zakresu historii krajów i narodów byłego ZSRR w okresie od 1991 r. do współczesności.	K_W01
HOP_2	Zna i rozumie znaczenie zmian jakie zaszły po rozpadzie ZSRR na obszarze Europy Wschodniej i Azji dla dziejów tego obszaru w XX-XXI wieku.	K_W06
HOP_3	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i samodzielnego planowania uczenia się	K_K01, K_K02

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Rozpad ZSRR w końcu 1991 r. – państwa spadkobiercy i państwa kontynuatorzy.	HOP_1, HOP_2, HOP_3
Federacja Rosyjska w poszukiwaniu miejsca w świecie – dramat lokalnego mocarstwa. Próby utrzymywania pokoju na obszarze b. ZSRR – rosyjskie siły pokojowe w krajach WNP.	HOP_1, HOP_2, HOP_3
Federacja Rosyjska – walka o utrzymanie spójności państwa, wojny czeczeńskie.	HOP_1, HOP_2, HOP_3
Rosja w l. 90-ch XX w. – kryzys 1998 r. droga W. Putina do władzy.	HOP_1, HOP_2, HOP_3
Kryzys WNP – zmiana w rosyjskiej doktrynie politycznej – bliska zagranica ,	HOP_1, HOP_2, HOP_3
Armenia i Azerbejdżan – wojna o Górski Karabach.	HOP_1, HOP_2, HOP_3

Mołdawia – Naddniestrze, Gruzja – Abchazja i Osetia. Polityka Rosji wobec konfliktów odziedziczonych po ZSRR	HOP_1, HOP_2, HOP_3
Kolorowe rewolucje: rewolucja róż w Gruzji, pomarańczowa rewolucja na Ukrainie, rewolucja tulipanów w Kirgizji.	HOP_1, HOP_2, HOP_3
Rosjanie w krajach bałtyckich – między EU a Rosją	HOP_1, HOP_2, HOP_3
„Russkij mir” – nowa ideologia narodowa Rosji	HOP_1, HOP_2, HOP_3
Białoruś w polityce Rosji – ZBiR, kwestie polityczne i gospodarcze.	HOP_1, HOP_2, HOP_3
Krym, Ługańsk, Donieck – próba odbudowy hegemonii Rosji w Europie Wschodniej.	HOP_1, HOP_2, HOP_3
Polonia na obszarze b. ZSRR, jej pochodzenie, losy, organizacje, łączność z Polską.	HOP_1, HOP_2, HOP_3

5. Zalecana literatura:

- Bryc a., Rosja w XXI wieku. Gracz światowy czy koniec gry?, Warszawa 2008;
- Całus K., *Państwo niedokończone*, OSW.
- Domańska M., *Putinizm po Putinie. O „głębokich strukturach” rosyjskiego autorytaryzmu*, OSW, Warszawa 2019.
- Górecki W., *Półwysep, czyli wyspa. Krym w trzecim roku po aneksji*, OSW, Warszawa 2016.
- Menkiszak M., *Strategiczna kontynuacja, taktyczna zmiana. Polityka bezpieczeństwa europejskiego Rosji*, OSW, Warszawa 2019.
- Oleksy P., *Naddniestrze: terror tożsamości*, Czarne 2018.
- Skrzypek A., *Druga smuta: zarys dziejów Rosji 1985-2004*, Warszawa 2004;
- Transformacja systemów politycznych państw obszaru byłego Związku Radzieckiego, red. R. Herbyut, W. Baluk, Wrocław 2010;
- *Wileńszczyzna : przedmioty - opowieści – refleksje*, red Oleksy P., Sikora M., Bydgoszcz 2012.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	x
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	X
Dyskusja	
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu		
	HOP_1	HOP_2	HOP_3
Egzamin pisemny			
Egzamin ustny	X	X	X
Egzamin z „otwartą książką”			
Kolokwium pisemne			
Kolokwium ustne			
Test			
Projekt			
Esej			
Raport			
Prezentacja multimedialna			
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)			
Portfolio			
Inne (jakie?) -			
...			

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	
	Czytanie wskazanej literatury	15
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	15
	Inne (jakie?) -	
	...	
SUMA GODZIN		60
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		2

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): znakomite opanowanie faktografii z zakresu historii krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności. Umiejętność sformułowania zwartej wypowiedzi na temat historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności, będącej świadomą refleksją w bardzo dobrym języku naukowym. Bardzo dobra znajomość podstawowej literatury naukowej przedmiotu. Pełna frekwencja na zajęciach.

dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobre opanowanie faktografii z zakresu historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności Umiejętność sformułowania zwartej wypowiedzi na temat historii Krajów byłego

ZSRR od 1991 r. do współczesności, będącej świadomą refleksją w dobrym języku naukowym. Dobra znajomość podstawowej literatury naukowej przedmiotu. Frekwencja na zajęciach.

dobry (db; 4,0): dobre opanowanie faktografii z zakresu historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności Umiejętność sformułowania wypowiedzi na temat historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności, będącej świadomą refleksją w poprawnym języku naukowym. Dobra znajomość podstawowej literatury naukowej przedmiotu. Frekwencja na zajęciach.

dostateczny plus (+dst; 3,5): dobre opanowanie faktografii z zakresu historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności Umiejętność sformułowania wypowiedzi na temat historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności, w poprawnym języku naukowym. Znajomość podstawowej literatury przedmiotu. Frekwencja na zajęciach.

dostateczny (dst; 3,0): elementarne opanowanie faktografii z zakresu historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności Umiejętność sformułowania poprawnej językowo wypowiedzi na temat historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności Elementarna znajomość literatury naukowej przedmiotu. Frekwencja na zajęciach.

niedostateczny (ndst; 2,0): nieznajomość faktografii z zakresu historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności Nieumiejętność sformułowania poprawnej wypowiedzi na temat historii Krajów byłego ZSRR od 1991 r. do współczesności. Brak elementarnego rozeznania w literaturze naukowej przedmiotu.

5. Pytania egzaminacyjne

Rozwiązanie ZSRR 25 XII 1991 r.

WNP – historia rozpadu wspólnoty.

Nowe państwo rosyjskie w l. 1991–1993. Konstytucja 1993.

Dekada B. Jelcyna, reżim korporacyjno-oligarchiczny. oligarchiczny

Niepodległość i budowa własnej państwowości w Azji Centralnej – Kazachstan, Uzbekistan, Kirgistan, Turkmenistan, Tadżykistan. Podłoże konfliktów etnopolitycznych w regionie. Derusyfikacja, islamizacja.

Nowa Rosja w systemie stosunków międzynarodowych – próby dominacji na obszarze b. ZSRR.

Estonia, Łotwa i Litwa – odmienność historyczna republik bałtyckich i ich droga do struktur Europejskich.

W. Putin – powstanie systemu prezydenckiego, nowe otwarcie w polityce zagranicznej. 11 IX 2001 i

koalicja antyterrorystyczna. „Demokracja kierowana” 2000-2008 – stabilizacja władzy

Prezydentura D. Miedwiediewa. Wojna gruzińska 2008 r. – doktryna Putina. Rosyjskie programy reintegracji obszaru postradzieckiego.

Partnerstwo wschodnie UE

Wybory 2011/2012 r. narodziny opozycji pozasystemowej w Rosji.

Euromajdan i aneksja Krymu przez Rosję. Wojna ukraińsko-rosyjska.

Trzecia i czwarta kadencja W. Putina – problem rządów autorytarnych w Rosji.

Rewolucja godnościowa na Ukrainie. Zwrot w polityce zagranicznej Białorusi.

Rozpad ZSRR w końcu 1991 r. – państwa spadkobiercy i państwa kontynuatorzy.

Federacja Rosyjska w poszukiwaniu miejsca w świecie – dramat lokalnego mocarstwa. Próby utrzymania pokoju na obszarze b. ZSRR – rosyjskie siły pokojowe w krajach WNP.

Federacja Rosyjska – walka o utrzymanie spójności państwa, wojny czeczeńskie.

Rosja w l. 90-ch XX w. – kryzys 1998 r. droga W. Putina do władzy.

Kryzys WNP – zmiana w rosyjskiej doktrynie politycznej – bliska zagranica ,

Armenia i Azerbejdżan – wojna o Górski Karabach.

Mołdawia – Naddniestrze, Gruzja – Abchazja i Osetia. Polityka Rosji wobec konfliktów odziedziczonych po ZSRR

Kolorowe rewolucje: rewolucja róż w Gruzji, pomarańczowa rewolucja na Ukrainie, rewolucja tulipanów w Kirgizji.

Rosjanie w krajach bałtyckich – między EU a Rosją

„Russkij mir” – nowa ideologia narodowa Rosji

Białoruś w polityce Rosji – ZBiR, kwestie polityczne i gospodarcze.

Krym, Ługańsk, Donieck – próba odbudowy hegemonii Rosji w Europie Wschodniej.

Polonia na obszarze b. ZSRR, jej pochodzenie, losy, organizacje, łączność z Polską.